

Els CAP i els museus del Baix Empordà "prescriuran" visites amb audioguies sensorials per millorar el benestar emocional

Dissenyen recorreguts perquè els pacients explorin els museus posant-hi "els cinc sentits" i de manera introspectiva

Aturar-se davant d'una obra, respirar, tocar, escoltar o, simplement, dedicar una estona a sentir. Les cinc Àrees Bàsiques de Salut (ABS) del Baix Empordà i sis museus de la comarca s'han aliat en el projecte 'Museus, Espais de Benestar', dissenyat per "prescriure" cultura per promoure el benestar emocional a través d'audioguies sensorials. Cada museu té una audioguia pròpia que convida els pacients a fer els recorreguts amb atenció plena, de manera introspectiva i posant-hi "els cinc sentits". Les visites es prescriuran des dels CAP i formen part del projecte el MAC Ullastret, el Museu de la Pesca de Palamós, el Museu del Suro de Palafrugell, el Museu de la Mediterrània de Torroella, el Terracotta Museu de la Bisbal i el Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols. La proposta fuig de la visita convencional al museu. En comptes de limitar-se a ser un "subjecte passiu" que avança per les sales, les audioguies conviden els usuaris a abaixar el ritme, aturar-se i posar l'atenció en allò que passa al voltant i també en un mateix. "El que s'ha intentat és, a través dels sentits, poder observar, parar-se, aturar-se, respirar i fer una atenció plena", explica la directora del Museu del Suro, Laura Requena. L'objectiu, afegeix, és que "el pacient passi a ser el centre" de l'experiència. Cadascun dels museus té una audioguia sensorial específica i totes segueixen una mateixa estructura: una introducció, cinc parades dedicades a la vista, l'oïda, l'olfacte, el gust i el tacte, i un últim moment de recolliment i reflexió. Cada equipament, però, ha adaptat el recorregut als seus espais i col·leccions i l'experiència es pot fer tant individualment com en grup. Al Museu del Suro de Palafrugell, per exemple, el mateix material permet experimentar amb el tacte i descobrir-ne les diferents textures i propietats. A l'exterior, la sureda trasllada l'experiència a l'oïda: escoltar els ocells, el vent o els sons del bosc. "Tenim tots els sentits molt ben representats", explica Requena, que remarca que les característiques dels mateixos museus han facilitat la creació dels recorreguts. El projecte, que va començar a caminar fa tres anys i que ara s'ha convertit en realitat, es basa en la prescripció social, una eina que permet als professionals sanitaris recomanar activitats i recursos de la comunitat que poden contribuir a la salut i al benestar de les persones. La prescripció la poden fer professionals de medicina i infermeria, fisioterapeutes o els referents de benestar emocional i comunitari (RBEC), entre d'altres. La "recepta" porta fins a un dels sis museus. Quan l'usuari hi arriba rep un tríptic amb les instruccions per accedir a l'audioguia, que l'acompanya pels diferents espais i li proposa les experiències vinculades als cinc sentits. L'última part busca precisament deixar enrere l'observació de les peces per obrir un espai més personal. "És una part de recolliment, d'introspecció, de pensar una mica, de sentir, d'emocionar-se", explica Requena. La iniciativa parteix també del concepte de salutogènesi, que posa el focus en els factors i recursos que contribueixen a generar i mantenir la salut. En aquest sentit, el projecte incorpora els museus com un actiu més del territori que pot ajudar a millorar el benestar emocional, reforçar els vincles socials i connectar les persones amb la comunitat. Les visites es poden prescriure a qualsevol persona que se'n pugui beneficiar, tot i que els professionals posen especialment el focus en alguns perfils. Entre aquests hi ha persones que freqüenten els serveis sanitaris, que pateixen soledat no volguda, nouvingudes que encara desconeixen els recursos del territori o persones que necessiten reforçar la seva xarxa social. "Busquem que hi hagi una millora en el benestar emocional de la persona", explica la referent de benestar emocional de l'ABS de Torroella de Montgrí, Mariona Gifre. La intenció és que l'experiència també l'ajudi a "connectar amb la pròpia vivència i amb ell mateix" i, alhora, a vincular-se amb els recursos que té al seu entorn. Un dels objectius de la prescripció social és, precisament, reduir la medicalització quan hi ha altres

recursos de la comunitat que poden contribuir al benestar emocional. Gifre explica que es busca "reduir la prescripció de medicaments" i millorar tant la xarxa social com el vincle amb la comunitat. A més, la derivació no acaba amb la visita al museu. Des de l'ABS es farà un primer seguiment de l'usuari al cap de quinze dies i se'n faran dos més als dos i als sis mesos. El projecte també preveu avaluar els resultats per comprovar si les persones que han utilitzat les audioguies sensorials han experimentat una millora del seu benestar emocional. Formen part del projecte totes les àrees bàsiques de salut del Baix Empordà. Les de Palamós, Palafrugell, la Bisbal d'Empordà i Torroella de Montgrí, gestionades pels Serveis de Salut Integrats Baix Empordà (SSIBE), i la de Sant Feliu de Guíxols, gestionada per l'ICS Girona. A l'altra banda de l'aliança hi ha sis equipaments culturals repartits per la comarca: el MAC Ullastret, el Museu de la Pesca de Palamós, el Museu del Suro de Catalunya de Palafrugell, el Museu de la Mediterrània de Torroella de Montgrí, el Terracotta Museu de la Bisbal d'Empordà i el Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols. Cadascun disposa de la seva pròpia audioguia sensorial. El projecte s'ha acabat de desenvolupar a través de l'Espai Pro-Beta, el laboratori de transformació i innovació de SSIBE. La coordinadora de Recerca i Innovació de l'entitat, Carmen Andreu, ha explicat que la proposta va arribar dels referents de benestar emocional i comunitari quan es va obrir la possibilitat de presentar projectes a una línia de subvencions del Ministeri de Sanitat. El grup de treball entre els RBEC i els museus ja existia i el finançament va permetre convertir la idea en les sis audioguies. En l'elaboració hi han participat tant els professionals sanitaris com els equipaments culturals, que han aportat la seva experiència per adaptar els continguts a cada museu. El projecte ha rebut finançament del Ministeri de Sanitat a través del Departament de Salut i compta amb el suport del Consorci de Salut i Social de Catalunya. Andreu resumeix el resultat com una manera de posar els museus a l'abast de la població "com un actiu en salut". "Hem fet una convergència entre salut i cultura i, a més, de territori del Baix Empordà", conclou.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/baix-emporda/2026/09/16/els-cap-els-museus-baix-134346405.html>